

.. ଶ୍ରୀମଦଭଗବଦ୍‌ଗୀତା ଦଶମୋଽଧ୍ୟାୟଃ (ବିଭୂତିଯୋଗଃ) ..

CHAPTER 10
MANIFESTATION OF THE ABSOLUTE

ଅଥ ଦଶମୋଽଧ୍ୟାୟଃ . ବିଭୂତିଯୋଗଃ
ଶ୍ରୀଭଗବାନୁବାଚ .

ଭୂୟ ଏବ ମହାବାହୋ ଶୁଣୁ ମେ ପରମଂ ବଚଃ .

ୟତ୍ତେହଂ ପ୍ରୀୟମାଶାୟ ବନ୍ଧ୍ୟାମି ହିତକାମ୍ୟୟା .. ୧୦-୧..

ଶ୍ରୀଭଗବାନ୍ କହିଲେ- ହେ ମହାବାହୋ ! ମୋର ପରମ ରହସ୍ୟ ଓ ପ୍ରଭାବଯୁକ୍ତ ବଚନ ପୁଣି ଥରେ ଶ୍ରବଣ କର
| ତୁମେ ମୋ'ଠାରେ ଅତିଶୟ ପ୍ରେମ ରଖୁଛ; ତୁମର ହିତ କାମନା କରି ମୁଁ ଏହା କହିବି || ୧୦-୦୧||

The Supreme Lord said: O Arjuna, listen once again to My supreme word that I shall speak to you, who are dear, for your welfare. (10.01)

ନ ମେ ବିଦୁଃ ସୁରଗଣାଃ ପ୍ରଭବଂ ନ ମହର୍ଷୟଃ .

ଅହମାଦିରହି ଦେବାନାଂ ମହର୍ଷୀଣାଂ ଚ ସର୍ବଶଃ .. ୧୦-୨..

ମୋର ଉତ୍ପତ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ଲୀଳାରେ ପ୍ରକଟ ହେଉଥିବା ରହସ୍ୟ ଦେବତାମାନେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ, କି ମହର୍ଷିମାନେ
ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ; କାରଣ ମୁଁ ହେଉଛି ସବୁଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେବତାମାନଙ୍କର ତଥା ମହର୍ଷିମାନଙ୍କର ଆଦିକାରଣ || ୧୦ - ୦୨||

Neither the Devas nor the great sages know My origin, because I am the origin of all Devas and sages also. (10.02)

ୟୋ ମାମଜମନାଦିଂ ଚ ବେତ୍ତି ଲୋକମହେଶ୍ୱରମ୍ .

ଅସମ୍ଭୁଜଃ ସ ମର୍ତ୍ତ୍ୟେଷୁ ସର୍ବପାପୈଃ ପ୍ରମୁଚ୍ୟତେ .. ୧୦-୩..

ଯେ ମୋତେ ଅଜନ୍ମା ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରକୃତରେ ଜନ୍ମରହିତ, ଅନାଦି ଓ ଲୋକମହେଶ୍ୱର ବୋଲି ଚିତ୍ତୁତଃ ଜାଣନ୍ତି,
ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସେହି ଜ୍ଞାନୀପୁରୁଷ ସକଳ ପାପରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି || ୧୦-୦୩||

One who knows Me as the unborn, the beginningless, and the Supreme Lord of the universe, is considered wise among the mortals, and gets liberation from the bondage of Karma. (10.03)

ବୁଦ୍ଧିରଜ୍ଞାନମସମ୍ମୋହଃ କ୍ଷମା ସତ୍ୟଂ ଦମଃ ଶମଃ .

ସୁଖଂ ଦୁଃଖଂ ଭବୋଽଭାବୋ ଭୟଂ ଚାଭୟମେବ ଚ .. ୧୦-୪..

ଅହିଂସା ସମତା ଦୁଷ୍ଟଚିତ୍ରପୋ ଦାନଂ ଯଶୋଽୟଶଃ .

ଭବଂତି ଭାବା ଭୂତାନାଂ ମତ୍ତ ଏବ ପୃଥର୍କିଧାଃ .. ୧୦-୫..

ନିଶ୍ଚୟ କରିବା ଶକ୍ତି, ଯଥାର୍ଥ ଜ୍ଞାନ, ଅସମ୍ଭାବନା, କ୍ଷମା, ସତ୍ୟ, ଇନ୍ଦ୍ରିୟସଂଯମ, ମନୋନିଗ୍ରହ ତଥା ସୁଖ-ଦୁଃଖ, ଉତ୍ସାହ-ପ୍ରକାୟ ଓ ଭୟ-ଅଭୟ ଏବଂ ଅହିଂସା, ସମତା, ସନ୍ତୋଷ, ତପ, ଦାନ, କୀର୍ତ୍ତି ଓ ଅପକୀର୍ତ୍ତି-- ପ୍ରାଣୀ-ମାନଙ୍କର ଏହିପରି ଯେଉଁ ନାନାପ୍ରକାର ଭାବ ,ରହିଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ମୋଠାରୁ ହିଁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥାନ୍ତି ||୧୦-୦୪-୦୫||

Discrimination, knowledge, non-delusion, forgiveness, truthfulness, control over the mind and senses, pleasure, pain, birth, death, fear, fearlessness; (10.04).

Nonviolence, equanimity, contentment, austerity, charity, fame, and ill fame; all these diverse qualities in human beings arise from Me alone. (10.05)

ମହର୍ଷୟଃ ସପ୍ତ ପୁର୍ରବେ ଚତ୍ଵାରୋ ମନବସ୍ତଥା .

ମଦ୍ଭାବା ମାନସା ଜାତା ଯେଷାଂ ଲୋକ ଜମାଃ ପ୍ରଜାଃ .. ୧୦-୬..

ସଂସାରର ଏହି ସମସ୍ତ ପ୍ରଜା ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛନ୍ତି, ସେହି ସପ୍ତମହର୍ଷି ଓ ସେମାନଙ୍କ ପୁର୍ବରୁ ଜାତ ହୋଇଥିବା ସନକାଦି ଚାରିକୁମାର ତଥା ସ୍ଵାୟମ୍ଭୁବାଦି ଚଉଦ ମନୁ ମୋ ସଂକଳ୍ପରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛନ୍ତି | ଏ ସମସ୍ତେ ମୋ ଠାରେ ଶ୍ରଦ୍ଧାଭାବ ରଖନ୍ତି || ୧୦-୦୬||

The seven great sages and four ancient Manus, from whom all these creatures of the world were born, originated from My potential energy. (10.06)

ଏତାଂ ବିଭୂତିଂ ଯୋଗଂ ଚ ମମ ଯୋ ବେତ୍ତି ତତ୍ତ୍ଵତଃ .

ସୋଽବିକଂପେନ ଯୋଗେନ ଯୁଜ୍ୟତେ ନାତ୍ର ସଂଶୟଃ .. ୧୦-୭..

ଯେଉଁ ପୁରୁଷ ମୋର ଏହି ପରମ ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟରୂପୀ ବିଭୂତି ଓ ଯୋଗଶକ୍ତିକୁ ତତ୍ତ୍ଵତଃ ଜାଣନ୍ତି, ସେ ନିଶ୍ଚଳ ଭକ୍ତିଯୋଗଦ୍ଵରା ଯୁକ୍ତ ହୋଇଯାନ୍ତି; ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ || ୧୦-୦୭||

One who truly understands My manifestations and yogic powers, is united with Me in unswerving devotion. There is no doubt about this. (10.07)

ଅହଂ ସର୍ବସ୍ୟ ପ୍ରଭବୋ ମତଃ ସର୍ବଂ ପ୍ରବର୍ତତେ .

ଇତି ମତ୍ତା ଭଜଂତେ ମାଂ ବୁଧା ଭାବସମନ୍ୱିତାଃ .. ୧୦-୮..

ମୁଁ ବାସୁଦେବ ହିଁ ସମସ୍ତ ଜଗତର ଉତ୍ପତ୍ତିର କାରଣ ଓ ମୋ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ସମସ୍ତ ଜଗତ ପ୍ରବୃତ୍ତ ହେଉଛି, ଏପରି ବୁଝି ଶ୍ରଦ୍ଧାଯୁକ୍ତ ଓ ଭକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବୁଦ୍ଧିମାନ ଭକ୍ତମାନେ ମୋତେ ଅର୍ଥାତ୍ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ହିଁ ନିରନ୍ତର ଭଜନ କରନ୍ତି || ୧୦-୦୮ ||

I am the origin of all. Everything emanates from Me. Understanding this, the wise ones worship Me with love and devotion. (10.08)

ମଚିତ୍ତା ମଦଗତପ୍ରାଣା ବୋଧୟନ୍ତଃ ପରସ୍ପରମ୍ .

କଥୟନ୍ତଶ୍ଚ ମାଂ ନିତ୍ୟଂ ତୁଷ୍ୟନ୍ତି ଚ ରମନ୍ତି ଚ .. ୧୦-୯..

ନିରନ୍ତର ମୋଠାରେ ମନ ଲଗାଇଥିବା ଓ ମୋଠାରେ ହିଁ ପ୍ରାଣ ଅର୍ପଣ କରିଦେଇଥିବା ଭକ୍ତମାନେ ମୋ' ଭକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରି, ମୋର ପ୍ରଭାବ ବିଷୟରେ ପରସ୍ପର ଆଲୋଚନା କରି, ଏକ ଆରେକକୁ ବୋଧ କରାଇ ତଥା ମୋର ଗୁଣ ଓ ପ୍ରଭାବ ସହିତ ମୋ ବିଷୟରେ କଥାଭାଷା କରି ହିଁ ନିରନ୍ତର ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଓ ମୋଠାରେ (ବସୁଦେବଙ୍କ ଠାରେ) ହିଁ ନିରନ୍ତର ରମଣ କରନ୍ତି || ୧୦-୦୯ ||

With their minds absorbed in Me, with their lives surrendered unto Me, always enlightening each other by talking about Me; they remain ever content and delighted. (10.09)

ତେଷାଂ ସତତମୁକ୍ତାନାଂ ଭଜତାଂ ପ୍ରୀତିପୂର୍ବକମ୍ .

ଦଦାମି ବୁଦ୍ଧିଯୋଗଂ ତଂ ଯେନ ମାମୁପୟନ୍ତି ତେ .. ୧୦-୧୦..

ନିରନ୍ତର ମୋର ଧ୍ୟାନ ଆଦିରେ ଲାଗିରହୁଥିବା ତଥା ପ୍ରେମପୂର୍ବକ ଭଜନ କରୁଥିବା ସେହି ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ସେହି ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନରୂପୀ ଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରେ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ମୋତେ ହିଁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅନ୍ତି || ୧୦-୧୦ ||

I give the knowledge, to those who are ever united with Me and lovingly adore Me, by which they come to Me. (10.10)

ତେଷାମେବାନୁକଂପାର୍ଥମହମଜ୍ଞାନଜଂ ତମଃ .

ନାଶୟାମ୍ୟାତ୍ମଭାବସ୍ତୋ ଜ୍ଞାନଦୀପେନ ଭାସ୍ୱତା .. ୧୦-୧୧..

ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅନୁଗ୍ରହ କରିବାକୁ ସେମାନଙ୍କର ଅନ୍ତଃକରଣରେ ଅବସ୍ଥିତ ହୋଇ ମୁଁ ନିଜେ ହିଁ ଆଲୋକମୟ ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନରୂପୀ ଦୀପଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ଅଜ୍ଞାନଜନିତ ଅନ୍ଧକାରକୁ ନାଶ କରିଦିଏ || ୧୦-୧୧ ||

Out of compassion for them I, who dwell within their heart, destroy the darkness born of ignorance by the shining lamp of knowledge. (10.11)

ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ .

ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ପରଂ ଧାମ ପବିତ୍ରଂ ପରମଂ ଭବାନ୍ .

ପୁରୁଷଂ ଶାଶ୍ୱତଂ ଦିବ୍ୟମାଦିଦେବମଜଂ ବିଭୁମ୍ .. ୧୦-୧୨..

ଆହୁସ୍ତ୍ୱାମୃଷୟଃ ସର୍ବେ ଦେବର୍ଷିରନାରଦସ୍ତଥା .

ଅସିତୋ ଦେବଲୋ ବ୍ୟାସଃ ସ୍ୱୟଂ ଚୈବ ବ୍ରହ୍ମାସି ମେ .. ୧୦-୧୩..

ଅର୍ଜୁନ କହିଲେ---- ଆପଣ ପରମ ବ୍ରହ୍ମ, ପରମ ଧାମ ଓ ପରମ ପବିତ୍ର ଅଟନ୍ତି; କାରଣ ଆପଣଙ୍କୁ ସକଳ ଋଷି ସନାତନ, ଦିବ୍ୟପୁରୁଷ ଏବଂ ଦେବତାମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଆଦିଦେବ, ଅଜନ୍ମା ଓ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ବୋଲି କହନ୍ତି | ଦେବର୍ଷି ନାରଦ ତଥା ଅସିତ ଓ ଦେବଳ ଋଷି ତଥା ମହର୍ଷି ବ୍ୟାସ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି କହନ୍ତି ଓ ଆପଣ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ମୋତେ ସେହି କଥା କହୁଛନ୍ତି || ୧୦-୧୨-୧୩||

Arjuna said: You are the Supreme Brahman, the supreme abode, the supreme purifier, the eternal divine spirit, the primal God, the unborn, and the omnipresent. (10.12)
All sages have thus acclaimed You. The divine sage Narada, Asita, Devala, Vyaasa, and You Yourself tell me. (10.13)

ସର୍ବମେତଦୃତଂ ମନେ୍ୟ ଯନ୍ମାଂ ବଦସି କେଶବ .

ନ ହି ତେ ଭଗବନ୍ବ୍ୟକ୍ତିଂ ବିଦୁର୍ଦେବା ନ ଦାନବାଃ .. ୧୦-୧୪..

ହେ କେଶବ ! ଆପଣ ମୋତେ ଯାହା କିଛି ବି କହୁଛନ୍ତି, ସେସବୁ ମୁଁ ସତ୍ୟ ବୋଲି ମାନୁଛି | ହେ ଭଗବାନ୍ ! ଆପଣଙ୍କର ଲୀଳାମୟ ସ୍ୱରୂପକୁ ଦାନବମାନେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ, କି ଦେବତାମାନେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ (ଅର୍ଥାତ୍ କେହି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ |) || ୧୦-୧୪ ||

O Krishna, I believe all that You have told Me to be true. O Lord, neither the Devas nor the demons fully understand Your manifestations. (See also 4.06) (10.14)

ସ୍ୱୟମେବାତ୍ମନାତ୍ମାନଂ ବେତ୍ସ୍ୟ ଙ୍ଵଂ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ .

ଭୂତଭାବନ ଭୂତେଶ ଦେବଦେବ ଜଗତ୍ପତେ .. ୧୦-୧୫..

ହେ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ! ହେ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଈଶ୍ୱର ! ହେ ଦେବାଧିଦେବ ! ହେ ଜଗନ୍ନାଥ ! ହେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ! ଆପଣ ନିଜେ ହିଁ ନିଜଦ୍ୱାରା ନିଜକୁ ଜାଣନ୍ତି || ୧୦-୧୫ ||

O Creator and Lord of all beings, God of all gods, Supreme person and Lord of the universe, You alone know Yourself by Yourself. (10.15)

ବକତୁମରହସ୍ୟସ୍ୟଶେଷେଣ ଦିବ୍ୟା ହ୍ୟାତ୍ମବିଭୂତୟଃ .

ୟାଭିର୍ବିଭୂତିଭିର୍ଲୋକାନିମାଂସ୍ତୁଂ ବ୍ୟାପ୍ୟ ତିଷ୍ଠଠସି .. ୧୦-୧୬..

ତେଣୁ ଯେଉଁ ବିଭୂତିଗୁଡ଼ିକଦ୍ୱାରା ଆପଣ ଏହିସବୁ ଲୋକକୁ ବ୍ୟାପି ରହିଛନ୍ତି, ଆପଣ ହିଁ ନିଜର ସେହି

ଦିବ୍ୟବିଭୂତିଗୁଡ଼ିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ କହିବାକୁ ସମର୍ଥ ଅଟନ୍ତି || ୧୦-୧୬ ||

(Therefore), You alone are able to fully describe Your own divine glories, the manifestations, by which You exist pervading all the universe. (10.16)

କଥଂ ବିଦ୍ୟାମହଂ ଯୋଗିଂସ୍ତାଂ ସଦା ପରିଚିଂତୟନ୍ .

କେଷୁ କେଷୁ ଚ ଭାବେଷୁ ଚିଂତ୍ୟୋଽସି ଭଗବନ୍ମୟା .. ୧୦-୧୭..

ହେ ଯୋଗେଶ୍ୱର ! ନିରନ୍ତର କିପରି ଚିନ୍ତନ କରି କରି ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଜାଣିପାରିବି ଏବଂ ହେ ଭଗବନ୍ ! ଆପଣ

କେଉଁ କେଉଁ ଭାବରେ ମୋ ଦ୍ୱାରା ଚିନ୍ତନଯୋଗ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ? || ୧୦-୧୭ ||

How may I know You, O Lord, by constant contemplation? In what form (of manifestation) are You to be thought of by me, O Lord? (10.17)

ବିସ୍ତରେଣାତ୍ମନୋ ଯୋଗଂ ବିଭୂତିଂ ଚ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ .

ଭୂୟଃ କଥୟ ତୃପ୍ତିରହି ଶୁଣତୋ ନାସ୍ତି ମେଽମୃତମ୍ .. ୧୦-୧୮..

ହେ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ! ଆପଣଙ୍କ ଯୋଗଶକ୍ତି ଓ ବିଭୂତି ଆହୁରି ବିସ୍ତୃତଭାବରେ କହନ୍ତୁ ! କାରଣ ଆପଣଙ୍କର

ଅମୃତମୟ ବଚନ ଶୁଣି ଶୁଣି ବି ମୋର ତୃପ୍ତି ହେଉ ନାହିଁ ! ଆହୁରି ଶୁଣିବାକୁ ଉତ୍ସାହ ବଢ଼ୁଛି || ୧୦-୧୮ ||

O Lord, explain to me again in detail, Your yogic power and glory; because, I am not satiated by hearing Your nectar-like words. (10.18)

ଶ୍ରୀଭଗବାନୁବାଚ .

ହଂତ ତେ କଥୟିଷ୍ୟାମି ଦିବ୍ୟା ହ୍ୟାତ୍ମବିଭୂତୟଃ .

ପ୍ରାଧ୍ୟାନ୍ୟତଃ କୁରୁଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାସ୍ତ୍ୟଂତୋ ବିସ୍ତରସ୍ୟ ମେ .. ୧୦-୧୯..

ଶ୍ରୀଭଗବାନ୍ କହିଲେ---- ହେ କୁରୁଶ୍ରେଷ୍ଠ ! ମୋର ଯେଉଁ ସବୁ ଦିବ୍ୟ ବିଭୂତି ରହିଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ତୁମକୁ

ମୁଖ୍ୟଭାବରେ ବର୍ତ୍ତମାନ କହିବି; କାରଣ ମୋ' ବିସ୍ତାରର ଅନ୍ତ ନାହିଁ || ୧୦-୧୯ ||

The Supreme Lord said: O Arjuna, now I shall explain to you My prominent divine manifestations, because My manifestations are endless. (10.19)

ଅହମାତ୍ମା ଗୁଡାକେଶ ସର୍ବଭୂତାଶୟଃ .

ଅହମାଦିଷ୍ଠ ମଧ୍ୟ ଚ ଭୂତାନାମଂତ ଏବ ଚ .. ୧୦-୨୦..

ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ମୁଁ ସକଳ ଜୀବଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଛିତ ସମସ୍ତଙ୍କର ଆତ୍ମା; ତଥା ସକଳ ଜୀବଙ୍କର ଆଦି, ମଧ୍ୟ ଓ ଅନ୍ତ ବି ମୁଁ ହିଁ ଅଟେ || ୧୦-୨୦ ||

O Arjuna, I am the Atma abiding in the heart of all beings. I am also the beginning, the middle, and the end of all beings. (10.20)

ଆଦିତ୍ୟାନାମହଂ ବିଷ୍ଣୁର୍ଜ୍ୟୋତିଷାଂ ରବିରଂଶୁମାନଂ .

ମରୀଚିରଂରୁତାମସ୍ମି ନକ୍ଷତ୍ରାଣାମହଂ ଶଶୀ .. ୧୦-୨୧..

ମୁଁ ଅଦିତିଙ୍କର ଦ୍ଵାଦଶ ପୁତ୍ରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଷ୍ଣୁ ଓ ଜ୍ୟୋତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିରଣପ୍ରଦାନକାରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟ ତଥା ଅଶତାଶ ବାୟୁଦେବତାଙ୍କର ତେଜ ଓ ନକ୍ଷତ୍ରମାନଙ୍କର ଅଧିପତି ଚନ୍ଦ୍ରମା ଅଟେ || ୧୦-୨୧ ||

I am Vishnu among the (twelve) sons of Aditi, I am the radiant sun among the luminaries, I am Marici among the gods of wind, I am the moon among the stars. (10.21)

ବେଦାନାଂ ସାମବେଦୋଽସ୍ମି ଦେବାନାମସ୍ମି ବାସବଃ .

ଇଂଦ୍ରିୟାଣାଂ ମନଶ୍ଚାସ୍ମି ଭୂତାନାମସ୍ମି ଚେତନା .. ୧୦-୨୨..

ମୁଁ ବେଦମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମବେଦ, ଦେବତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଇନ୍ଦ୍ର, ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମନ ଓ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଚେତନା ଅର୍ଥାତ୍ ଜୀବନୀ ଶକ୍ତି ଅଟେ || ୧୦- ୨୨ ||

I am the Sama Veda among the Vedas; I am Indra among the Devas; I am the mind among the senses; I am the consciousness in living beings. (10.22)

ରୁଦ୍ରାଣାଂ ଶଂକରଶ୍ଚାସ୍ମି ବିଭେଶୋ ଯକ୍ଷରକ୍ଷସାମ୍ .

ବସୁନାଂ ପାବକଶ୍ଚାସ୍ମି ମେରୁଃ ଶିଖରିଣାମହମ୍ .. ୧୦-୨୩..

ମୁଁ ଏକାଦଶ ରୁଦ୍ରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶଙ୍କର ଓ ଯକ୍ଷ ତଥା ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଧନପତି କୁବେର ଅଟେ | ମୁଁ ଅଷ୍ଟବସୁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଗ୍ନି ଓ ପର୍ବତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୁମେରୁ ପର୍ବତ ଅଟେ || ୧୦-୨୩ ||

I am Shiva among the Rudras; (I am) Kubera among the Yakshas and demons; I am the fire among the Vasus; and I am Meru among the mountain peaks. (10.23)

ପୁରୋଧସାଂ ଚ ମୁଖ୍ୟାଂ ମାଂ ବିକ୍ଷି ପାରଥ ବୃହସ୍ପତିମ୍ .

ସେନାନୀନାମହଂ ସ୍କନ୍ଦଃ ସରସାମସ୍ମି ସାଗରଃ .. ୧୦-୨୪..

ହେ ପାର୍ଥ ! ମୋତେ ପୁରୋହିତମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ବୃହସ୍ପତି ବୋଲି ଜାଣ | ମୁଁ ସେନାପତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସ୍କନ୍ଦ ଓ ଜଳାଶୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାଗର ଅଟେ || ୧୦-୨୪ ||

Among the priests, O Arjuna, know Me to be the chief, Brihaspati. Among the army generals, I am Skanda; I am the ocean among the bodies of water. (10.24)

ମହର୍ଷୀଣାଂ ଭୃଗୁରହଂ ଗିରାମସ୍ତେୟକମକ୍ଷରମ୍ .

ୟଜ୍ଞାନାଂ ଜପୟଜ୍ଞୋଽସ୍ମି ସ୍ଥାବରାଣାଂ ହିମାଳୟଃ .. ୧୦-୨୫..

ମୁଁ ମହର୍ଷିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭୃଗୁ ଓ ଶଙ୍କମାନ ମଧ୍ୟରେ ଏକାକ୍ଷର ଓଁ ଅଟେ | ମୁଁ ସକଳପ୍ରକାର ଯଜ୍ଞମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜପୟଜ୍ଞ ଓ ସ୍ଥାବରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହିମାଳୟ ପର୍ବତ ଅଟେ || ୧୦-୨୫ ||

I am Bhrigu among the great sages; I am the monosyllable OM among the words; I am Japa among the Yajna; and I am the Himalaya among the immovables. (10.25)

ଅଶ୍ୱତ୍ଥଃ ସର୍ବବୃକ୍ଷାଣାଂ ଦେବର୍ଷୀଣାଂ ଚ ନାରଦଃ .

ଗଂଧର୍ବାଣାଂ ଚିତ୍ରରଥଃ ସିଦ୍ଧାନାଂ କପିଲୋ ମୁନିଃ .. ୧୦-୨୬..

ମୁଁ ସକଳ ବୃକ୍ଷଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଶ୍ୱତ୍ଥ ବୃକ୍ଷ, ଦେବର୍ଷିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନାରଦ ମୁନି, ଗନ୍ଧର୍ବମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚିତ୍ରରଥ ଓ ସିଦ୍ଧମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କପିଳ ମୁନି ଅଟେ || ୧୦- ୨୬ ||

I am the Peepal tree among the trees, Narada among the sages, Chitraaratha among the Gandharvas, and sage Kapila among the Siddhas. (10.26)

ଉଚ୍ଚୈଃଶ୍ରବସମଶ୍ୱାନାଂ ବିଦ୍ଧି ମାମମୃତୋଦ୍ଭବମ୍ .

ଐରାବତଂ ଗଜେଂଦ୍ରାଣାଂ ନରାଣାଂ ଚ ନରାଧିପମ୍ .. ୧୦-୨୭..

ମୋତେ ଅଶ୍ୱମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅମୃତସହିତ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିବା ଉଚ୍ଚୈଃଶ୍ରବା, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହସ୍ତୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଐରାବତ ଓ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରାଜା ବୋଲି ଜାଣି || ୧୦-୨୭ ||

Know Me as Uchchaihshrava, born at the time of churning the ocean for getting the nectar, among the horses; Airaavata among the elephants; and the King among men. (10.27)

ଆୟୁଧାନାମହଂ ବଜ୍ରଂ ଧେନୁନାମସ୍ମି କାମଧୁକ୍ .

ପ୍ରଜନଶ୍ମସ୍ମି କଂଦର୍ପଃ ସର୍ପାଣାମସ୍ମି ବାସୁକିଃ .. ୧୦-୨୮..

ମୁଁ ଶସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବଜ୍ର ଓ ଧେନୁ(ଗାଈ)ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କାମଧେନୁ ଅଟେ | ମୁଁ ଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ ରୀତିରେ ସନ୍ତାନ-ଉତ୍ପତ୍ତିର ହେତୁ କାମଦେବ ଏବଂ ସର୍ପମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ପରାଜ ବାସୁକି ଅଟେ || ୧୦-୨୮ ||

I am thunderbolt among the weapons, Kaamadhenu among the cows, and the cupid among the procreators. Among the serpents, I am Vaasuki. (10.28)

ଅନଂତଶ୍ଚାସ୍ମି ନାଗାନାଂ ବରୁଣୋ ଯାଦସ୍ୟାମହମ୍ .

ପିତୃଣାମରୟମା ଚାସ୍ମି ଯମଃ ସଂୟମତାମହମ୍ .. ୧୦-୨୯..

ମୁଁ ନାଗମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶେଷନାଗ, ଜଳଚରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିପତି ବରୁଣଦେବତା ଏବଂ ପିତୃମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅର୍ଯ୍ୟମା ନାମକ ପିତୃ ତଥା ଶାସକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯମରାଜ ଅଟେ || ୧୦-୨୯ ||

I am Sheshanaaga among the Naagas, I am Varuna among the water gods, and Aryamaa among the manes. I am Yama among the controllers. (10.29)

ପ୍ରହ୍ଲାଦଶୁଣ୍ଠି ଦୈତ୍ୟାନାଂ କାଳଃ କଲୟତାମହମ୍ .

ମୃଗାଣାଂ ଚ ମୃଗେଂଦ୍ରୋଽହଂ ବୈନତେୟଃ ପକ୍ଷିଣାମ୍ .. ୧୦-୩୦..

ମୁଁ ଦୈତ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରହ୍ଲାଦ ଓ ଗଣନାକାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କାଳ ତଥା ପଶୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୃଗରାଜ ସିଂହ ଓ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗରୁଡ଼ ଅଟେ ||୧୦-୩୦||

I am Prahlaada among Diti's progeny, time or death among the healers, lion among the beasts, and the Garuda among birds. (10.30)

ପବନଃ ପବତାମସ୍ମି ରାମଃ ଶସ୍ତ୍ରଭୃତାମହମ୍ .

ଓଷାଣାଂ ମକରଶୁଣ୍ଠି ସ୍ରୋତସାମସ୍ମି ଜାହ୍ନବୀ .. ୧୦-୩୧..

ମୁଁ ପବିତ୍ରକାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାୟୁ ଓ ଶସ୍ତ୍ରଧାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀରାମ ତଥା ମହ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମଗର ଓ ନଦୀ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗଙ୍ଗା ଅଟେ ||୧୦-୩୧||

I am the wind among the purifiers, and Lord Rama among the warriors. I am the shark among the fishes, and the Ganges among the rivers. (10.31)

ସର୍ଗାଣାମାଦିରଂତଶ୍ଚ ମଧ୍ୟଂ ଚୈବାହମରଞ୍ଜୁନ .

ଅଧାର୍ମବିଦ୍ୟା ବିଦ୍ୟାନାଂ ବାଦଃ ପ୍ରବଦତାମହମ୍ .. ୧୦-୩୨..

ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ସୃଷ୍ଟିମାନଙ୍କର ଆଦି ଓ ଅନ୍ତ ତଥା ମଧ୍ୟ ବି ମୁଁ ହିଁ ଅଟେ | ମୁଁ ବିଦ୍ୟାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଧାର୍ମବିଦ୍ୟା ଅର୍ଥାତ୍ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ଏବଂ ଶାସ୍ତ୍ରାର୍ଥପାଇଁ ପରସ୍ପର ବାଦ କରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତତ୍ତ୍ୱନିର୍ଣ୍ଣୟପାଇଁ କରାଯାଉଥିବା ବାଦ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଅଟେ ||୧୦- ୩୨ ||

I am the beginning, the middle, and the end of the creation, O Arjuna. Among the knowledge I am knowledge of the supreme Self. I am logic of the logician. (10.32)

ଅକ୍ଷରାଣାମକାରୋଽସ୍ମି ଦ୍ୱଂଦ୍ୱଃ ସାମାସିକସ୍ୟ ଚ .

ଅହମେବାକ୍ଷୟଃ କାଲୋ ଧାତାହଂ ବିଶ୍ୱତୋମୁଖଃ .. ୧୦-୩୩..

ମୁଁ ଅକ୍ଷରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ 'ଅ' କାର ଓ ସମାସମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱନାମଙ୍କ ସମାସ ଅଟେ | ମୁଁ ଅକ୍ଷୟ କାଳ ଅର୍ଥାତ୍ କାଳର ମଧ୍ୟ ମହାକାଳ ଅଟେ | ସକଳଦିଗରେ ମୁଖ ଥିବା (ବିରାଟସ୍ୱରୂପ) ସମସ୍ତଙ୍କର ଧାରଣପୋଷଣକାରୀ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ହିଁ ଅଟେ ||୧୦- ୩୩ ||

I am the letter ``A'' among the alphabets, among the compound words I am the dual compound, I am the endless time, I am the sustainer of all, and have faces on all sides (or I am omniscient). (10.33)

ମୃତ୍ୟୁଃ ସର୍ବହରଣାହମୁଦ୍ଭବଶ୍ଚ ଭବିଷ୍ୟତାମ୍ .

କୀର୍ତ୍ତିଃ ଶ୍ରୀର୍ବାକ୍ ଚ ନାରୀଣାଂ ସ୍ମୃତିର୍ମେଧା ଧୃତିଃ କ୍ଷମା .. ୧୦-୩୪..

ମୁଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବିନାଶ କରୁଥିବା ମୃତ୍ୟୁ ଏବଂ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେବାକୁ ଯାଉଥିବା ସମସ୍ତଙ୍କ ଉତ୍ପତ୍ତିର ହେତୁ ଅଟେ ତଥା ନାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୀର୍ତ୍ତି, ଶ୍ରୀ,ବାକ୍, ସ୍ମୃତି, ମେଧା, ଧୃତି ଓ କ୍ଷମା ଅଟେ ||୧୦ ୩୪ ||

I am the all-devouring death, and also the origin of future beings. Among the feminine nouns I am fame, prosperity, speech, memory, intellect, resolve, and forgiveness. (10.34)

ବୃହତ୍ସାମ ତଥା ସାମ୍ନାଂ ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦସାମହମ୍ .

ମାସାନାଂ ମାର୍ଗଶୀର୍ଷୋଽହମୃତୁନାଂ କୁସୁମାକରଃ .. ୧୦-୩୫..

ତଥା ମୁଁ ହେଉଛି ଗାୟତ୍ରୀ ଶ୍ରୁତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୃହତ୍ସାମ ଓ ଛନ୍ଦମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦ ଏବଂ ମୁଁ ମାସମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମାର୍ଗଶୀର ଓ ରତୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବସନ୍ତ ଅଟେ ||୧୦-୩୫ ||

I am Brihatsaama among the hymns. I am Gaayatri among the mantras, I am Maargsirsha (November-December) among the months, I am the spring among the seasons. (10.35)

ଦ୍ୟୁତଂ ଛଳୟତାମସ୍ମି ତେଜସ୍ତେଜସ୍ୱିନାମହମ୍ .

ଜୟୋଽସ୍ମି ବ୍ୟବସାୟୋଽସ୍ମି ସତ୍ତ୍ୱଂ ସତ୍ତ୍ୱବତାମହମ୍ .. ୧୦-୩୬..

ମୁଁ ଛଳନାକାରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜୁଆ ଓ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପୁରୁଷମାନଙ୍କର ପ୍ରଭାବ ଅଟେ | ମୁଁ ବିଜେତାମାନଙ୍କର ବିଜୟ, ନିଶ୍ଚୟକାରୀମାନଙ୍କର ନିଶ୍ଚୟ ଏବଂ ସାତ୍ତ୍ୱିକପୁରୁଷମାନଙ୍କର ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଭାବ ଅଟେ ||୧୦-୩୬||

I am the fraud of the gambler; I am the splendor of the splendid; I am victory (of the victorious); I am resolution (of the resolute); I am the goodness of the good. (10.36)

ବୃଷ୍ଟୀନାଂ ବାସୁଦେବୋଽସ୍ମି ପାଂଡବାନାଂ ଧନଂଜୟଃ .

ମୁନୀନାମପ୍ୟହଂ ବ୍ୟାସଃ କବୀନାମୁଶନା କବିଃ .. ୧୦-୩୭..

ମୁଁ ବୃଷ୍ଟିବଂଶୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାସୁଦେବ ଅର୍ଥାତ୍ ମୁଁ ସ୍ୱୟଂ ତୁମ ସଖା, ପାଣ୍ଡବମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଧନଞ୍ଜୟ ଅର୍ଥାତ୍ ତୁମେ, ମୁନିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବେଦବ୍ୟାସ ଓ କବିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୁଦ୍ଧିମାନ୍ ଶୁକ୍ରାଚାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ହିଁ ଅଟେ ||୧୦-୩୭ ||

I am Vaasudeva among the Vrishni, Arjuna among the Paandavas, Vyaasa among the sages, and Ushanaa among the poets. (10.37)

ଦଂଡୋ ଦମୟତାମସ୍ମି ନୀତିରସ୍ମି ଜିଗୀଷତାମ୍ .

ମୌନଂ ଚୈବାସ୍ମି ଗୁହ୍ୟାନାଂ ଜ୍ଞାନଂ ଜ୍ଞାନବତାମହମ୍ .. ୧୦-୩୮..

ମୁଁ ଦମନକାରୀମାନଙ୍କର ଦଣ୍ଡ ଅର୍ଥାତ୍ ଦମନଶକ୍ତି ଅଟେ; ମୁଁ ବିଜୟକାମୀମାନଙ୍କର ନୀତି ଅଟେ; ମୁଁ ଗୋପନଯୋଗ୍ୟ ଭାବମାନଙ୍କର ରକ୍ଷକ ମୌନ ଏବଂ ଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କର ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ହିଁ ଅଟେ ||୧୦-୩୮ ||

I am the power of rulers, the statesmanship of the seekers of victory, I am silence among the secrets, and the Self-knowledge of the knowledgeable. (10.38)

ୟଜାପି ସର୍ବଭୂତାନାଂ ବୀଜଂ ତଦହମରଜୁନ .

ନ ତଦସ୍ତ୍ରି ବିନା ଯତ୍ସ୍ୟାନ୍ମୟା ଭୂତଂ ଚରାଚରମ୍ .. ୧୦-୩୯..

ଏବଂ ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ଯାହା ସକଳ ଜୀବଙ୍କର ବୀଜ ବା ଉତ୍ପତ୍ତିର କାରଣ, ତାହା ବି ମୁଁ ହିଁ ଅଟେ, କାରଣ ଚର ବା ଅଚର ଏପରି କୌଣସି ବି ପ୍ରାଣୀ ନାହିଁ, ଯେ କି ମୋ ବିନା ଥାଇପାରେ || ୧୦- ୩୯ ||

I am the origin or seed of all beings, O Arjuna. There is nothing, animate or inanimate, that can exist without Me. (See also 7.10 and 9.18) (10.39)

ନାଂତୋଽସ୍ତ୍ରୀ ମମ ଦିବ୍ୟାନାଂ ବିଭୂତୀନାଂ ପରଂତପ .

ଏଷ ତୁକେଶତଃ ପ୍ରୋକ୍ତୋ ବିଭୂତେର୍କ୍ଷରୋ ମୟା .. ୧୦-୪୦..

ହେ ପରଂତପ ! ମୋର ଦିବ୍ୟ ବିଭୂତିମାନଙ୍କର ଅନ୍ତ ନାହିଁ | ମୋ ମୋ ନିଜ ବିଭୂତିର ବିସ୍ତାର ତୁମକୁ ଅତି ସଂକ୍ଷେପରେ କହିଲି || ୧୦-୪୦ ||

There is no end of My divine manifestations, O Arjuna. This is only a brief description by Me of the extent of My divine manifestations. (10.40)

ୟଦ୍ ଯଦ୍ ବିଭୂତିମତ୍ସତ୍ତ୍ଵଂ ଶ୍ରୀମଦୁରଜିତମେବ ବା .

ତତ୍ତଦେବାବଗଛ୍ଚ ତ୍ଵଂ ମମ ତେଜୋଽଶ୍ଵଂଭବମ୍ .. ୧୦-୪୧..

ଯେଉଁସବୁ ବିଭୂତିଯୁକ୍ତ ଅର୍ଥାତ୍ ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟଯୁକ୍ତ, କାନ୍ତିଯୁକ୍ତ ଓ ଶକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବସ୍ତୁ ଅଛି, ସେସବୁକୁ ତୁମେ ମୋ' ତେଜର ଆଂଶିକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ବୋଲି ହିଁ ଜାଣ || ୧୦-୪୧ ||

Whatever is endowed with glory, brilliance, and power; know that to be a manifestation of a fraction of My splendor. (10.41)

ଅଥବା ବହୁନୈତେନ କିଂ ଜ୍ଞାତେନ ତ୍ଵାରଜୁନ .

ବିଷ୍ଠତଭ୍ୟାହମିଦଂ କୃତ୍ସମ୍ମମେକାଂଶେନ ସ୍ଥିତୋ ଜଗତ୍ .. ୧୦-୪୨..

ଅଥବା ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ଏତେ ବହୁତ ଜାଣିବାରେ ତୁମର କି ପ୍ରୟୋଜନ ! ମୁଁ ଏହି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଗତକୁ ନିଜ ଯୋଗଶକ୍ତିର ଏକ ଅଂଶମାତ୍ରଦ୍ଵାରା ଧାରଣ କରି ରହିଛି || ୧୦-୪୨ ||

What is the need for this detailed knowledge, O Arjuna? I continually support the entire universe by a small fraction of My energy. (10.42)

ଓଁ ତତ୍ସଦିତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବଦ୍ଗୀତାସୂପନିଷତ୍ସୁ

ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାରଜୁନସଂବାଦେ

ବିଭୂତିଯୋଗୋ ନାମ ଦଶମୋଽଧ୍ୟାୟଃ .. ୧୦..

PREPARED BY www.odia.org using the "DHWANI-UNICODE" software.

The shlokas are based on itrans text and the english meanings are quoted from "The Bhagavad-Geeta by Ramanand Prasad" (file "bgita_meaning.txt") at www.sanskritdocuments.org .

The odia meaning is quoted from shrimadbhagabatgiitaa (Gita Press Gorakhpur #1100, ISBN 81-293-0066-4) in odia with tiikka by Jayadayaal Goyandaka.

FOR CORRECTIONS: MAIL TO odiaorg@gmail.com